

ПРОГРАМА

розвитку кафедри філософії гуманітарних наук

філософського факультету Київського національного університету

імені Тараса Шевченка на 2021-2026 рр.

1. Обґрунтування необхідності створення програми розвитку кафедри філософії гуманітарних наук

У 1963 році, на базі кафедри діалектичного та історичного матеріалізму, яку з 1958 року по 1962 рік очолював організатор та новатор вітчизняної філософської науки, доктор філософських наук, професор П.В. Копнін, було створено новий структурний підрозділ університету – кафедру діалектичного та історичного матеріалізму гуманітарних наук. Згодом її було перейменовано на кафедру філософії гуманітарних факультетів. У 1996

році кафедра отримала сучасну назву – кафедра філософії гуманітарних наук.

З моменту створення і по 1969 рік кафедру очолював член-кореспондент АН УРСР, доктор філософських наук, професор Д.Х. Острянин. У різні роки кафедру очолювали видатні науковці: к.філос.н., професор І.М. Карнаухов (1969-1972 рр.), д.філос.н., професор М.В. Дученко (1973-1978 рр.), д.філос.н., професор І.Ф. Надольний (1978-1996 рр.), д.філос.н., професор, академік НАН України Л.В. Губерський (1997-2006 рр.), к.філос.н., професор А.О. Приятельчук (2006-2021 рр.).

Протягом свого існування кафедра підготувала багато висококваліфікованих кадрів, які посіли високі посади у державних інституціях, стали ректорами ЗВО, деканами факультетів, завідувачами кафедр багатьох навчальних закладів України.

За роки функціонування кафедри (1963-2021 рр.) в аспірантурі та докторантурі навчалось близько 180 осіб.

На сьогодні кафедра здійснює освітню діяльність на всіх освітніх рівнях – бакалавр, магістр, доктор філософії згідно з ліцензією для проведення діяльності з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Зокрема, викладачі кафедри читають навчальні курси «Філософія» для студентів ОР «бакалавр» усіх гуманітарних факультетів та інститутів, спеціальні курси «Філософія бізнесу», «Філософія управління» – студентам ОР «магістр», «Філософія науки та інновацій» для аспірантів гуманітарних факультетів та інститутів.

Розширення напрямів діяльності та подальший розвиток кафедри потребує чіткого плану дій, а належне виконання основних функцій, покладених на кафедру, як на базовий структурний підрозділ філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка щодо проведення освітньої, методичної та наукової діяльності, вимагають модернізації програми розвитку кафедри.

Програма розвитку кафедри спрямована на виконання освітніх реформ в Україні, а також Стратегічного плану розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2018-2025 роки. Її оновлення викликане необхідністю коригування програм із використанням технологій дистанційного навчання в умовах дії карантинних обмежень,

стратегічних завдань відповідно до вимог сучасного науково-освітнього процесу.

У своїй діяльності кафедра керується Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту», Статутом Університету, Положенням про кафедру Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Програмою розвитку філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2019-2024 роки та іншими нормативними і локальними актами.

2. Прогноз тенденцій/змін кафедри

Тendenції діяльності кафедри як базового структурного підрозділу університету дослідницького типу узгоджуються із програмами розвитку філософського факультету й Університету у зв'язку з необхідністю забезпечення високого рівня фахової підготовки студентів.

3. Концепція розвитку кафедри

Концепція розвитку кафедри ґрунтується на таких базових принципах:

- сприяння підвищенню якості підготовки сучасного конкурентоздатного спеціаліста в галузі гуманітарних наук відповідно до вітчизняних та європейських стандартів;
- розвиток ефективної команди науково-педагогічного персоналу та всіх інших працівників кафедри, які поділяють цінності корпоративної культури та дотримуються вимог Етичного кодексу університетської спільноти;
- залучення студентів до дослідницьких проєктів та участь кафедри в оновленні, розробці і забезпеченні освітніх програм гуманітарних факультетів та інститутів;

- широка взаємодія та співробітництво з освітнім і науковим середовищем в Україні та за її межами.

4. Призначення, мета і завдання розвитку кафедри

Визначаються теоретичним і практичним значенням філософії як світогляду і науки у підготовці студентів гуманітарних спеціальностей.

Спрямовані на впровадження компетентнісного підходу в освітньо-науковій діяльності, забезпечення високого рівня якості освіти, підготовку конкурентоспроможних на ринку праці фахівців.

5. Пріоритетні напрями роботи кафедри

Головними напрямками роботи кафедри є:

- провадження освітньої діяльності згідно з освітніми програмами підготовки фахівців на гуманітарних факультетах та інститутах Університету;

- провадження методичної діяльності, необхідної для забезпечення реалізації освітніх програм гуманітарних та інших спеціальностей Університету;

- провадження наукових досліджень у межах комплексної наукової програми Університету, теми науко-дослідницького проекту філософського факультету, за напрямками, що відповідають змісту освітньої діяльності кафедри.

Освітній та навчально-виховний напрям роботи:

- впровадження в освітній процес сучасних форм, методів і технологій навчання, вдосконалення особистісно-орієнтованих та цифрових технологій онлайн навчання;

- постійне вдосконалення змісту навчальних дисциплін з урахуванням вимог вітчизняного освітнього простору, сучасних світових стандартів вищої освіти, а також результатів новітніх наукових досліджень у галузі гуманітарних наук;

- оновлення навчально-методичного комплексу «Філософія» для студентів гуманітарних факультетів із врахуванням сучасних тенденцій розвитку філософської освіти;

- розробка і впровадження нових навчальних курсів з орієнтацією на їхню конкурентоспроможність серед інших дисциплін за вільним вибором студента;

- систематична робота з підготовки навчально-методичних, наукових, дидактичних матеріалів з метою забезпечення високої якості викладання всіх обов'язкових та вибіркових дисциплін кафедри;

- залучення до освітнього процесу провідних вітчизняних науковців для читання лекцій з актуальних проблем філософії;

- розробка і впровадження у навчальний процес мультимедійних посібників з навчальних курсів кафедри;

- постійне підвищення рівня кваліфікації та розвиток педагогічної майстерності викладачів кафедри шляхом участі у вебінарах, тренінгах, стажуванні в зарубіжних університетах;

- вивчення, узагальнення та поширення досвіду роботи професорсько-викладацького складу кафедри;

- забезпечення умов для творчого розвитку студентів, постійна консультаційна робота зі студентами, аспірантами і докторантами щодо підготовки їх кваліфікаційних досліджень;
- популяризація філософської освіти серед учнівської молоді через налагодження співпраці з Національним центром «Мала академія наук України».

Наукова діяльність

Кафедра організовує та виконує науково-дослідницькі роботи в межах комплексної наукової програми «Модернізація суспільного розвитку України в умовах світових процесів глобалізації», теми науково-дослідницького проєкту філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка «Філософія та соціально-політичні дослідження в радянській Україні другої половини XX століття».

Головними завданнями науково-дослідницької діяльності є:

- підвищення рівня публікаційної активності викладачів кафедри у фахових вітчизняних та зарубіжних виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus або Web of Science;
- участь співробітників кафедри у міжнародних наукових конференціях та семінарах;
- участь у редколегіях фахових видань;
- забезпечення реалізації програм докторів філософії, ефективності аспірантури та докторантури;
- організація та керівництво науково-дослідною роботою студентів;

- підготовка студентів гуманітарних факультетів та інститутів до участі в міжнародних наукових конференціях, зокрема до підготовки матеріалів і виступів на щорічній міжнародній науковій конференції «Дні науки філософського факультету».
- забезпечення участі кафедри в конкурсах науково-дослідних проєктів, що проводяться МОН України, НАН України, Національним фондом досліджень України тощо.

Міжнародне співробітництво

Основними напрямками міжнародного співробітництва кафедри є:

- налагодження партнерських освітніх і дослідницьких взаємин з міжнародними центрами у галузі філософії, участь викладачів кафедри в міжнародних наукових проєктах;
- участь викладачів кафедри у міжнародних конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах тощо;
- співпраця викладачів кафедри з науковцями із закордонних університетів та наукових установ;
- підготовка проєктної документації для участі в міжнародних наукових конкурсах на отримання грантів.

Розвиток кадрового потенціалу

На кафедрі філософії гуманітарних наук працює 11 штатних викладачів, з них 2 доктори філософських наук, 9 кандидатів філософських наук, 6 викладачів мають вчене звання

доцента.

Головними напрямками у роботі з кадрами є:

- вдосконалення іншомовної компетентності викладачів, впровадження в навчальний процес дисциплін, що викладаються англійською мовою;
- створення сприятливих умов для підвищення кваліфікації викладачів кафедри шляхом підготовки й захисту дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук, здобуття вчених звань доцента й професора;
- підвищення кваліфікації викладачів кафедри шляхом взаємовідвідування лекцій, їх аналізу та обговорення на засіданнях кафедри, участі в різноманітних освітніх та професійних програмах Університету, а також стажування в закордонних освітніх центрах;
- розробка комплексної програми стажування викладачів у провідних науково-дослідних установах НАН України;
- створення кадрового резерву шляхом залучення талановитих аспірантів та випускників аспірантури до освітньої й науково-дослідної роботи кафедри.

Інформатизація:

- модернізація та постійне змістовне наповнення Web-сайту кафедри;
- розміщення на Web-сайті кафедри електронних варіантів навчальних матеріалів та іншої корисної інформації з метою поширення наукових та освітніх здобутків кафедри

серед широкої громадськості;

- створення та постійна підтримка профілю кафедри у соціальній мережі Facebook з метою систематичного висвітлення освітніх, наукових та культурних подій, у яких беруть участь викладачі кафедри, а також поточної інформації про роботу кафедри.

6. Основні умови успішного здійснення програми

Запропонована програма може бути успішно реалізована через планомірне виконання зазначених у ній положень та оптимізацію навчально-виховного процесу, підвищення професійного рівня викладачів за рахунок участі у міжнародних програмах та короткострокових семінарах, участі в конкурсах на отримання грантів для здійснення наукових досліджень та освітніх проєктів, співпраці з іншими навчальними закладами для проведення спільних освітньо-наукових заходів.

Програму розвитку кафедри філософії гуманітарних наук підготував кандидат філософських наук, доцент, в.о. завідувача кафедри філософії гуманітарних наук Власенко Федір Павлович.

Обговорено та прийнято за основу рішенням кафедри (витяг із протоколу засідання кафедри № 4 від 17 листопада 2021 р.).